

DELA VSKA POLITIKA

Izhaja dvakrat tedensko, in sicer vsako sredo in vsako soboto.
Uredništvo in uprava: Maribor, Ruška cesta 5, poštni predal 22, telefon 2326.
Podružnice: Ljubljana, Delavska zbornica — Celje, Delavska zbornica —
Trbovlje, Delavski dom — Jesenice, Delavski dom. — Rokopisi se ne vračajo.
Nefrankirana pisma se vobče ne sprejemajo. — Reklamacije se ne frankirajo.

Malih oglasov, ki služijo v posredovanje in socialne namene delavstva ter
nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. — Malih oglasov trgovskega zna-
čaja stane beseda Din 1.—. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta
Din 1.50. — Pri večjem številu objav popust. — Naročnina za Jugoslavijo znaša
mesečno Din 10.—, za inozemstvo mesečno Din 15.—. Čekovni račun št. 14.335.

Štev. 73

Maribor, sobota, dne 11. septembra 1937

Leto XII

Azijski spor in tuje sile

Vsak čas se lahko izcimi vojna za nadoblast na Tihem oceanu.

Dogodki v severni Kitajski in direktni napad na Šangaj kažejo, da imajo v Tokiu trdno voljo, izkoristiti sedanji svetovnopolični položaj. Že desetletja imajo Japonci svoje načrte. Navalili so sicer na Šangaj, kjer se vrše ljuti boji, čeprav je glavni cilj japonske akcije v severni Kitajski. Usoda dveh pokrajin, to je, Hopeja in Čahara je že zagotovljena, čeprav še nista popolnoma v japonski oblasti. V teh pokrajinah, ki sta daleč na severu, se Kitajska ne more zadostno braniti. Šangajski napad je le bolj manever, s katerim naj se odvrne pozornost na dogodke na severu, na drugi strani je pa to tudi pritisk na anglosaksonske sile. Tudi leta 1932. so Japonci vršili svoje operacije pri Šangaju, toda so se umaknili, ko jim je Kitajska priznala po dovršenem dejstvu (okupacija Mandžurije) molče vse, kar so si osvojili. Seveda je tudi mogoče, da zmaga na Kitajskem radikalna smer, ki bi utegnila sedanjo situacijo izkoristiti, da porazi nankinško vlado. Nekateri vojaški krogi v vojski kvantung so že pred tedni izjavljali, da je treba usmeriti vojne sile

ne na periferijo, ampak centralno.

Če bi ta smer zmagala, bi morali računati z očitno kitajsko-japonsko vojno. V tej vojni ima Japonska vse prilike v svojih rokah. Predvsem je odločilno, da je Japonska gospodar na morju in v vseh kitajskih vodah. Nankinška vlada je proti prvovrstnim japonskim pomorskim silam brez moči. Nekoliko močnejša je Kitajska v zrakoplovstvu, vendar pa japonsko zrakoplovstvo nadkrijuje Kitajsko. Nasprotno pa je japonska pehota komaj zmožna, voditi osvojevalno vojno proti Kitajski. Japonska vojska šteje v miru 17 divizij ali okoli 300.000 mož. Z zadnjimi dekreti je bila sicer vojska povečana za 25 divizij. Toda tudi ta vojska ne bi bila sposobna voditi veliko vojno proti moderno oboroženemu nasprotniku, ko se vojna vrši v dolini reke Jangce in tisoč kilometrov proč v severni Kitajski. Doslej Japonci še ne kažejo namena, da bi vojsko povečali na vojno stanje. To dokazuje, da Japonci niso slutili hudega kitajskega odpora ter so menili, da Kitajce v par po-
hodih zmeljejo.

Prepričani so v Tokiu tudi, da se v vojno ne bo vmešavala nobena sila ter da se tudi ni bati, da bi Rusija posegla v to vojno.

Kako je z Rusijo?

Za Rusijo je merodajen najprej njen notranji položaj. Ruske vojske sile v vzhodni Sibiriji, ki imajo svoje središče Blücherjeve vojske okoli Habarovskega in zlasti kvalitativna premoč ruskega letalstva nad japonskim so prednosti Rusije. Važno je tudi, da je Japonska gosto naseljena, dočim Sibirija ni. Bombardiranje selišč in zalog živil na Japonskem bi bilo lažje in uspešnejše kot v Sibiriji. A razlogi govore v prid Rusije. In, če Stalin ne poseže v vojno, so zanj merodajni politični in vojaški vzroki. Niti strah pred nemškim napadom ni važen. Ruska zahodna vojska je danes dovolj moč-

Boj proti pomorskim roparjem

Nazaj k Društvu narodov!

Francija je predlagala, da se skliče konferenca prizadetih držav, ki naj določi varnostne ukrepe proti pomorskemu roparstvu, ki se vrši že nad tri tedne v Sredozemskem morju v prid španskega francovega fašizma. Nobena tovarna in ne vojna ladja držav ni več varna. Francoskemu predlogu se je pridružila tudi Anglija.

To roparstvo je samo nadaljevanje fašistične politike.

Grehi so bili storjeni že prej, čeprav imamo Društvo narodov in razne mirovne pakte.

Japonska je napadla Kitajsko proti mednarodnemu pravu; v italijansko-abisinskem sporu je odrekla vsakršna mednarodna intervencija in sedaj v španski državljanski vojni nekatere države celo sodelujejo z proti legalni vladi v tuji državi. Razen tega so nekatere države prekršile svojevoljno mednarodne mirovne pakte. Končno pa

fašistična nevarnost ogroža mir z vsemi bližnjimi državami v zraku in na morju.

Vsi ti dogodki so po pravici razburili narode vseh demokratičnih

držav, ki bodo ob mogočnem pritisku na vlade morale nekaj ukreniti že s svojega državnega političnega stališča, ker dogodki resno ogrožajo njih svetovnopolični ugled in značaj.

Italija in Nemčija zaenkrat odklanjata udeležbo na konferenci. — Italija pravi, da jo je Rusija razžalila, ker je protestirala zaradi potopljenih parnikov. Nemčija je z Italijo solidarna. Sabotaža nameravane konference ni nič drugega kakor

pretveza, da se onemogoči sporazum

ali konkretni mednarodni dogovori.

Na konferenco se povabi enajst držav. Če se Italija in Nemčija konference ne udeležita, tedaj bodo primorane ostale prizadete države skleniti varnostni pakt za Sredozemsko morje. Ali bo ta pakt, če sploh pride do njega, kategorične npravi ali mlačna mlakuža, to je danes še težko trditi, ker so velike demokratične države

preveč popustljive

in bi za male države obenem nastala nevarnost, da postanejo ob tej mlačnosti velesil še te žrtve fašističnega nasilja. Zato je to vprašanje za male

države ob Sredozemskem morju kočljivo. Sodeč po sedanjih zgoraj navedenih dogodkih in drugih nimajo države nobene varnosti, da ne postanejo že v bližnjih mesecih ali letih same žrtve, ne da bi se izvajali mednarodni dogovori o nenapadanju.

O tej nesigurnosti, ki je zavladala kmalu po vojni in prihaja v vedno večjo nevarnost in mednarodno anarhijo, je razumljivo, da sta se Francija in Anglija zopet iskreneje spomnili na Društvo narodov. Zadnje dni se čujejo zlasti iz obeh teh dveh držav resni opomini,

da se je treba vrniti k Društvu narodov

in potem tega zasigurati mednarodno varnost z regionalnimi pakti in splošnim paktom ter prevzeti jamstvo za pakte.

Velesile so zakriville dogodke same,

ker so vse male države za varnostne pakte z jamstvom miru. Če so sedaj izpremenile stališče z ozirom na grozno katastrofo — mednarodno anarhijo, moramo to le pozdravljati. Obnovitev Društva narodov je edini temelj miru — društva z mednarodno avtoriteto.

Boj Kitajcev proti nasilnemu Japonskemu imperializmu

Japonci ne morejo naprej

Dosedanji potek bojov med Japonci in Kitajci pred Šangajem, pa tudi v pokrajinah, ki meje na »neodvisno državo« Mandžukuo ter vzdolž železniške proge, ki vodi iz Peipinga, čez Tientsin proti Šangaju, kaže, da je kitajska armada že sposobna, da meri svoje moči z japonskim imperializmom. Kitajci so se zadnje desetletje čudovito izvežbali v orožju in oborožili.

Šangaj še vedno ni padel, dasi si Japonci prizadevajo, da bi ga osvojili. V bojih za Šangaj, pa tudi na severu, zapadno od Peipinga, ob kitajskem zidu, se vodijo strašni boji, ki so Japonce stali že ogromne človeške žrtve.

na, da zavrne nemški napad in bi je operacije na vzhodu prav nič ne ovirale. Toda pred kratkim so bili postreljeni poveljniki zahodne vojske, kar je bilo izzivanje za vso generaliteto, obenem pa gre za temeljito preureditev stranke in države. To so razlogi, da se Rusija ne more vmešati v japonsko-kitajski spor. Nevarnost je, da bi zmagujoči general pri čem revolucionarno gibanje, ki bi ga vodil iz Sibirije proti Staliju. Japonci so s svojo špijonažo te razloge ugotovili ter hočejo izkoristiti položaj in na daljši meji obenem odrezati Rusijo od Kitajske sosesčine.

Kaj pa Anglija?

Anglosaksonske sile (zlasti Anglija in Zedinjene države) so bile izzavane šele po napadu na Šangaj. Že od starodavnih časov velja v Rusiji ozemlje južno od Jangce, da je

Pripravljajo se oboji.

Japonska vlada je svoj vojni proračun zvišala že tretjkrat, kar znači, da hoče napeti lok do skrajnosti. — Kitajci pa izjavljajo, da bodo, če treba, v boju z Japonci vzdržali pet let.

Blokada Japonske?

Ni dvoma, da je japonski imperializem napadel Kitajsko. Japonska je s tem pokazala, koliko ji je do miru, ki ga propagira društvo narodov, ki tudi prepoveduje, da bi ena država, ki je članica Društva narodov, smela kdajkoli napasti svojo sosedo.

—//—

Za mir v srednji Evropi je 70 milijonov ljudi

Le fašizem je za vojno.

Rumunski zunanji minister Antonescu je rekel na konferenci male antante v Sinaji, da pet držav male antante in balkanske zveze šteje 70 milijonov ljudi, ki jih veže moč in elasticiteta ter jamči spoštovanje pravice in miru.

Spomnil se je tudi močnega prijateljstva, ki veže malo antanto s Francijo.

Proti miru je edinole fašizem, ki skuša izkoristiti miroljubnost narodov, da jih podvrže svoji nadvladi, če ne z lepa, pa z grda.

—//—

ti iz Šangaja v srce nove Kitajske proti Nankingu.

Bitka pri Šangaju je že doslej mnogo škodovala angleški in ameriški trgovini. Če bo Japonska tam nadaljevala, zbirala čete ter hotela zadaviti Kitajce, tedaj ni izključeno, da bodo v doglednem času intervenirale pomorske sile. Obe anglosaksonske sili hočeta pridobiti čas. Zaenkrat zalagata pridno obe Kitajsko z orožjem in denarjem. Anglija pa želi še prej sporazum z Italijo glede Sredozemskega morja. Če pa do jeseni »lokalni spori« med Kitajsko in Japonsko ne bodo končani, če strašna moritev, ki se imenuje še »mir«, ne bo končana, tedaj moramo računati s tem, da posežeta v spor britska in angleška mornarica. potem nastopi prav lahko končna odločitev japonskega boja za ozemlja in — oblast na Pacifiškem Oceanu.

Napredovanje vladinih čet pred Saragosso

V dvanajstih dneh osvojile 900 kvadratnih kilometrov

Ofenziva vladinih čet pri Belchiti v smeri proti Saragossi je v teku 12 dni lepo napredovala. Vladine čete so pomaknile svojo fronto za 20 km proti zapadu in potisnile sovražnika iz njegovih utrjenih postojank.

Pri zavzetju Belchite so vladine čete zaplenile več topov, možnarjev in orožja, ki je bilo izdelano v Italiji in Nemčiji. Razen tega so polovili okrog 5000 glav goveje živine, ki so jo nacisti na begu pustili.

Republikanski general Pozas, ki je vodil to ofenzivo, je izjavil, da so izgube vladinih čet bile razmeroma majhne. Skupno so našteali 1000 ranjenec. Nasprotnik je izgubil 6000 mož. Uspeh te ofenzive dokazuje, da je aragonska fronta reorganizirana in da postaja važen faktor v bodočih bojih, ki bodo odločili vojno v korist

republikanski Španiji. Ofenziva bi bila lahko dosegla še večje uspehe, toda treba je varčevati s človeškim življenjem in krvjo.

Pomorska bitka pred Alžirom.

Vladino vojno brodovje, obstoječe

iz križark »Libertad« in »Mendos Nunes« ter pet torpedovk se je spopadlo v bližini alžirske obale v Afriki z nacistično križarko »Canarias« in par ladjami, ki so jo spremljale. Boj je trajal precej časa in je končal neodločeno.

Španija mora biti zopet zastopana v svetu Društva narodov Njen mandat je potekel.

Te dni prične v Ženevi zasedanje Društva narodov. Takoj ob otvoritvi bodo volitve enega člana sveta Društva narodov, ker Španiji poteče letos mandat. Socialistično časopisje v Franciji in Angliji vodi veliko propagando, da se legalni španski vladi zopet prizna mesto v svetu Društva narodov.

Izvolitev Španije je mogoča le, ako za njenega kandidata glasujeta dve tretjini zastopnikov držav z listki.

Socialistično časopisje pripominja, da bo to glasovanje pokazalo, koliko demokratičnega duha vlada v Društvu narodov.

—//—

Rusija dolži Italijo pomorskega roparstva

Odločna beseda Moskve v Rimu.

Potapljanje ruskih ladij v Sredozemskem morju je vzbudilo v Moskvi silovito ogorčenje. Jasno je, da ladij ne potapljajo španski nacisti, ker podmornic nimajo, ampak da to počenajo tuje podmornice, ki plovejo pod špansko nacistično zastavo. — Sovjetska Rusija je nedvomno ugotovila, da potapljajo ruske ladje italijanske podmornice, da torej italijanski fašizem vodi piratsko vojno proti Rusiji in za Franco, ne da bi bil prekinil s Sovjetsko Rusijo diplomatske odnose.

Radi tega je Rusija vložila ener-

gičen protest v Rimu in zahteva povračilo vse škode, ki so jo povzročile italijanske podmornice njenemu trgovskemu brodovju.

Italija je na ta protest in zahtevo Rusije odgovorila odklonilno. — Rusija pa je sedaj sporočila v Rimu, da je odgovor italijanske vlade ne zadovoljuje. Ni izključeno, da utegne priti do prekinitve diplomatskih odnosov med obema državama. Ruska vlada je tudi zagrozila, da bo odslaj prav odločno poskrbela za varnost svojih ladij.

—//—

Pariz upa

Pred ugodno rešitvijo pomorskega ropanja.

Francoski zunanji minister Delbos upa na ugoden zaključek nyonske konference glede pomorskega piratstva.

Z ozirom na italijanske zahteve se bo pa z Italijo in Nemčijo težko dosegel sporazum.

Italija sprejme sporazum le, če se brez njenega pristanka ne sklene noben definitivni sporazum o akciji

proti piratstvu, dalje, če se prizna Franca kot vojujočo stranko, da se obsodi kot krivca sedanjega položaja Rusije ter da se obenem sklene angleško-italijanski sredozemski sporazum.

Zahteve niso iskrene, pač pa so take, da se konferenca lahko posvetuje o njih pet let. To je namen.

Nova poldemokratična ustava Estonske

V začetku leta 1938. bodo najbrže nove volitve.

Od leta 1934. vlada na Estonskem (mali državi ob Baltiškem morju, ki meji na Rusijo) diktatura pod plaščem parlamentarizma. Diktator je predsednik republike Päts.

Nova ustava predvideva splošno in tajno volilno pravico. Volilno pravico dobi državljani s 24. letom. Dežela je razdeljena na 80 volilnih okrožij, ki volijo po enega poslanca z večino glasov, kot v Angliji. Ako pride do skupnega nastopa opozicije bo vlada kljub temu težko zadržala svoje pozicije.

Nova ustava je samo delno demokratska, ker predvideva tudi se-

nat, katerega pa ne voli ljudstvo. Razen tega so predsedniku republike pridržane velike pravice. Od 40 članov senata jih bo 10 imenoval predsednik republike, 30 pa različne stanovske zbornice, od katerih odpadejo samo trije na zbornico industrijskih in kmečkih delavcev.

Sedanja ustava Estonske je že tretja po vrstnem redu. Prva iz leta 1920. je bila demokratska, druga iz leta 1933. fašistična, sedanja pomeni začetek dobe omejene demokracije.

Zadnje volitve leta 1936. je opozicija bojkotirala, ker so smeli po-

stavljati kandidate le posamezniki, ne pa stranke, ki so prepovedane. Izkazalo se je, da volilni bojkot s strani opozicije ni bil posrečena gesta. Gotovo je, da bi ustava izgledala drugače, ako bi opozicija ne dopustila vladi, da si je sama izbrala svoj parlament.

Estonsko delavstvo pa žal ni enotno, ampak razdeljeno v desne in leve socialiste, razen njih obstoja še neka neznatna politična skupina strokovničarjev in komunisti.

Vendar pojdejo socialisti to pot skupno v volitve. Postavili bodo 30 kandidatov in se nadejajo, da bo 20 izvoljenih. Mešč. stranke pojdejo v volilni boj kot poseben blok. Temu bloku pripadajo tudi ostanki bivših fašistov, ki imajo sedaj polna usta demokracije (kot n. pr. Ljotić in drugi pri nas). Med socialisti in meščanskim blokom bo najbrž prišlo v gotovih okrožjih do sporazuma, da bodo pripadniki meščanskega bloka glasovali za socialiste in obratno, kakor je pač moč posameznih skupin v tem ali onem volilnem okrožju.

Negrin, predsednik seje Društva narodov?

Po abecednem redu pripada predsedstvo na seji Društva narodov Španiji. Predsednik španske vlade, Negrin, je prišel iz Londona v Pariz in od tam v Ženevo.

Velika rudniška nesreča v Bolgariji

10 rudarjev mrtvih.

V državnem premočniku »Per-nik« je izbruhnil požar, ki je zahteval 10 smrtnih žrtev; najbrž pa bo število žrtev še večje, ker 16 rudarjev še niso mogli spraviti iz goreče jame.

Socialistično kmečka koalicijska vlada v Islandiji je tudi pri volitvah, ki so bile 20. julija t. l., ostala na krmilu. V vladi je en socialni demokrat in dva naprednjaka (kmeta). Do oktobra se bosta obe stranki najbrž sporazumeli za nov program.

Doma in po svetu

Moskva in konferenca Male antante v Sinaji. O konferenci Male antante v Sinaji piše v francoskem jeziku izhajajoči moskovski »Journal de Moscou«: »Pristaši miru so veseli rezultatov, ki jih omenja poročilo o poteku posvetovanj sveta Male antante v Sinaji. Pri zasedanju sveta Društva narodov bo dovolj prilike, da bo Mala zveza svoje izjave tudi praktično izvedla.«

Kmalu bo pel slavo Moskvi. »Slovenec« poroča, da so v Rusiji zaprli vrhovno vodstvo organizacije brezbožnikov. — To bi utegnulo pomiriti »Slovenca« in ves katoliški tisk s Sovjetsko Rusijo.

Stopnišča v hišah morajo biti razsvetljena. Praško najvišje sodišče je razsodilo v tožbi nekega najemnika proti hišnemu gospodarju radi nezgode, ki se mu je pripetila na nerazsvetljenih stopnicah, da so hišni gospodarji dolžni skrbeti za primerno razsvetljavo v vežah in na stopnicah ter da v nasprotnem slučaju odgovarjajo za vse posledice.

Rečem ti, da mi ne porečeš. Na nacističnem kongresu v Nürnbergu je govoril znani Rosenberg o koncentracijskih taboriščih v Rusiji, da mu ni bilo treba govoriti o nemških.

Hitler je govoril v Nürnbergu na kongresu svoje stranke brez groženj na račun zunanjih držav. Potrebo po kolonijah je utemeljil z gospodarsko stisko Nemčije.

Nemška nacistična špijonaža na Švedskem. Nemški fašizem je organiziral na Švedskem špijonažo v velikem obsegu. Kot duša te špijonažne organizacije je prišel na Švedsko neki nemški učitelj akademije znanosti iz Münchena. Organiziral je poci curke za pouk nemščine med delavci in uradniki, da bi navezali stike in je hotel prirediti take tečaje celo za državno policijo. Njegova naloga je bila, da dobi zveze tudi s srednjimi šolami in univerzo ter da organizira predavanja, ki bi jih imeli predavatelji iz Nemčije. Razen tega je imel naročilo, da vohuni za nemškimi emigranti in opazuje nasprot-nike nemškega fašizma. O svojem delu je moral vsaka dva meseca poročati v Berlin, od koder so prihajala na njegov naslov tudi navodila itd. Takih učiteljev je fašistična Nemčija razposlala po vsem svetu na tisoče. Kaj pomenijo taki »učitelji« v krajih, kjer prebiva nemška narodna manjšina, je odveč povdarjati.

200letnica rojstva Alojza Galvanija. Dne 9. septembra 1937 je bila 200letnica rojstva Alojzija Galvanija, ki je prvi odkril neko tajno silo — električno. Galvani je bil italijanski zdravnik. Pri nadaljevanju odkritja elektrike mu je pomagal tudi grof Aleksander Volta. Čudovit je razvoj tega odkritja, če pomislimo, kaj omeni elektrika v današnji kulturi.

Za kongres angleške delavske stranke, ki bo od 4. do 8. oktobra v Bournemothu, vlada veliko zanimanje, kajti kongres se bo bavil z važnimi zunanje-političnimi vprašanji, ki zadevajo odnos Anglije z ostalimi državami. Kar se tiče notranje organizatoričnih vprašanj se o predlogih za enotno fronto ne bo razpravljalo kot o posebni točki dnevnega reda.

A. M. de Jong:

52

IZDAJA

Otroška leta Mereyntleja Geysena

In še predno se je Mereyntje prav zavedel, kaj se je z njim zgodilo, je bil že zopet zunaj na cesti, v rokah veliko hruško, v sebi pa občutek, da bi kar splaval po zraku. Nikoli si ne bi bil mogel predstavljati, da se bo ta stvar tako iztekla. Kako dobri in ljubeznivi ljudje so na svetu! ... On pa, kako prostaški, npramen je bil, da je mogel okraštati tako svetega in prijaznega moža! ... Kaj takega se ne sme nikdar več zgoditi. Sedaj mu je bilo greha dovolj, več kot dovolj! Ves iz sebe je zdirjal proti domu. Domov prišedši je zgrabil mater za predpasnik in vzklikal, poskakujoč od veselja:

»Mati, mati, ministrant bom! ... Ministrant, mati! Ministrant! ...«

Vsa hiša je bila polna veselja nad častjo, ki jo je

doletela s tem, da bo Mereyntje ministrant! ... Toda o nešplah ni črnil Mereyntje ničesar, ker se je bal, da bi utegnili biti stariši in njegov brat tega nekoliko manj veseli in ne bi vzeli stvari tako enostavno kot pa župnik. Ko je bil čez nekaj časa sam z bratom v klonici, mu je dejal tiho:

»Arjaan, ko se bo stemnilo, moraš zanesti nešplje v župnišče.«

Ves divji ga je pogledal brat.

»Si pa že izblebetal?« je vprašal grozeče.

»Oh, župnik je že vse vedel,« je odgovoril Mereyntje oprezno. »Pa ni bil radi tega nič hud. Samo smehljaj se je ... toda hoče jih zopet imeti.«

Arjaan je jezno godrnjal. Stvar se mu je zdela sila neumna, toda uvidel je, da se ne da na tem ničesar več izpremeniti. Ko se je stemnilo, se je splazil s košarico, pokrito s plateno vrečico, proti župnišču. Takoj je lahko vstopil in prišel k župniku. Dobri župnik mu je odmeril poštetno porcijo udarcev s šibo na zadnjo plat in prav nič ga ni motilo, da je zlikovec rjovel kot bi ga bil deval iz kože. Ko je Arjaan s

skelečo zadnjico, divji in prežet maščevanja, stopil zopet na cesto, je srečal Vrča, ki mu je ravnodušno sporočil, da mu bo potrl vse kosti, ako bi se drznil znesti se nad svojim bratcem ali ga še enkrat zaplesti v kakšno nevarno pustolovščino. Arjaanu se je zdel svet ena sama velika krivica in vsi odrasli so bili v njegovih očeh prostaški, podli nasilniki ... Le eno je bilo dobro pri vsej tej vražji stvari: ostala je skrivnost, znana le par prizadetim ...

Vrč je bil komaj nekaj minut doma, ko je pri-dirjal Mereyntje kot veter v njegov brlog. Divji lovec je sedel pri mizi in otepal velik kos kruha. V nasprotju s pobitostjo, ki jo je kazal mali prejšnji večer, je danes radosten skakal okoli njega, da se mu je Vrč moral smejati, če je hotel ali ne. Neutegoma je pričel Mereyntje, tresoč se od vzhičenja, pripovedovati:

»Vrč! Vrč! Jaz bom ministrant! ... Ministrant! Vrč, ministrant! ... Pri našem župniku. Ali ni to lepo od njega, kaj?

(Dalje prihodnjič.)

Iz naših krajev

Hrastnik

Neupravičeno streljanje. Znani so nam predpisi o nošenju orožja. Iz postopanja nekaterih ljudi pa sklepamo, da so izšli neki drugi predpisi, in to taki, kakršni so v veljavi v krajih, kjer je obsedno stanje. Pri nas v steklarni se od dneva, ko je nastopil službo sedanji nočni čuvaj, sliši mnogo govoriti o revolverju. To pa radi tega, ker omenjeni nočni čuvaj rabi orožje, kadar se mu zdi. Tako je pred kratkim začel ob 11. uri ponoči divje streljati in to v bližini steklarske kolonije, da so vsi ljudje planili iz posteli. Mnogi so tedaj pohiteli na kraj, odkoder so slišali streljanje v prepičanju, da se je nekaj nenavadnega zgodilo. Ko so pa prišli na mesto, so videli samo nočnega čuvaja. Nekega dne je pred kolodvorom letel za nekim dečkom, tudi z revolverjem. Ker pa fanta ni dobil, se je ves jezen obrnil k ostalim ljudem, ki so čakali na vlak in izjavil, da ima pravico, ako se kdo na njegov tretji poziv ne ustavi, da ga lahko ustrelji. Ker se take in slične stvari še zmeraj ponavljajo, mislimo, da bo dobro, ako se merodajni činitelji za to zadevo malo zanimajo. — Delavec.

Zagorje ob Savi

Še o kmetiskem taboru. Dne 5. t. m. je JRZ priredila tudi v Zagorju kmetijski tabor. Govorili so, da pride od deset do petnajst tisoč kmetov. Med temi na stotine konjenikov, vozov, kolesarjev in raznih organizacij. Prišlo pa jih je tako malo število, da tega ni nikdo pričakoval, pa o tem smo že poročali. Moj namen je opozoriti delavstvo na nekaj drugega:

Da ne bi zagorsko taborenje le preveč klaverno izpadlo, so režimovci naročili po bližnjih hriboh par ognjev in plačali nekaj karbida za streljanje. To je opazil neki šolar, sin danes že umrlega, pa do smrti borbenega sodruha. Pa je rekel proti navzočim: »Kaj nam je teh kresov potreba?« Za te besede ga je prijtel sosed, ki je organiziran v neki drugi, baje najbolj idealni delavski strokovni organizaciji, z besedami: »To bi bilo treba pa naprej dati, kaj takega se pa ne sme govoriti!« Uboga mati, ki je to slišala, se je zbalala posledic in je začela na ves glas jokati. Šele na prigovarjanje in pojasnila drugih se je vse pomirilo, lo, seveda tudi brez posledic. Ta zavedni delavec, ki je letošnjo pomlad porinil v žareči štedilnik čisto nove, fine ženske čevlje, čez tri dni pa je šel že nove naročiti, naj raje ne odslavlja revežev praznih rok izpred svojih vrat, otroke zavednih proletarcev pa naj pusti pri miru. — Strokovničarji, zima se bliža, na plan s predavanjem! Družnost!

Kamnik

Delavci, delavke, ako že greste v gostilne, zahajajte tja, kjer imajo naročeno »Delavsko Politiko«, to so: Bevc Ivan, Zapuce; Brolih Ivan, Podgorje; Cerer Anton, Kamnik; Galjot Janko, Duplica in Stare Josip, vinotoč Kamnik. Omenimo naj še to, da je imelo v Kamniku naročeno »Delavsko Politiko« še par drugih gostiln, seveda ker jo niso plačale, jim je bila ustavljena. List je treba plačati, ker se vzdržuje le z naročnino. Gostilničarju, ki pravi: »Bom že plačal, moramo reči tudi mi: «Bomo že prišli v gostilno.« »Delavsko Politiko« lahko plačate vsako nedeljo dopoldne v »Delavski knjižnici«, ker se tam nahaja poverjenik in ravno tako jo tam tudi lahko naročite. Stane Din 10.— na mesec in izhaja dvakrat tedensko.

Kranj

Ustanovni občni zbor. Delavska nabavljalna zadruga v Kranju sklicuje v nedeljo, dne 12. septembra ob 9. uri v restavraciji »Semen« ustanovni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Vabimo vse delavstvo. Pravico glasovanja pa imajo seveda samo pristopivši člani, ki so vplačali vpisnino v znesku Din 5.— in prvi obrok deleža v znesku Din 25.—. Celotni delež znaša Din 100.—, ki pa ga vsak lahko plača v štirih mesečnih obrokih. Člani se lahko vpišejo tudi še pol ure pred obnim zborom. — V slogi je moč!

Jesenice

Ordinacije za vse družinske člane bratovske skladnice brez izjeme vrši od 6. do 20. septembra samo v času od 10. do 12. ure dopoldne g. dr. Keržan Bartol. Zvočni kino »Radio« predvaja v soboto in nedeljo, dne 11. in 12. t. m. vefilm »Prisega in ljubezen« z W. Birglom in Hansi Knoteck v glavni vlogi. Film je iz poljskih osvobodilnih bojev v letu 1830. Med dodatki tudi glasbeni film »Čuda varijeteja« in Paramountov zvočni tehnik. — Sledi vefilm »Cesar Kalifornije«.

Murska Sobot

Madjarski letalci, ki so vznemirjali Mariborčane ponoči, dne 2. septembra, so se spustili 4 km daleč od Martjancev na polju ob pol 2. uri ponoči. Letalo je bilo motorni bombnik Marevni št. 3. Posadka je štela 6 moških. 2 pilota in en radiotelegrafist so bili v uniformah; v letalu sta bili dve karabinki. Zatrjevali so, da so civilisti in da so se po naključju izgubili. Na mostu, kjer se je spustilo letalo, so romale velike množice radovednežev.

Nabirajte člane

za Cankarjevo družbo. Za 20 Din dobi vsak član 4 lepe knjige.

Proti nočnemu delu v pekarnah

V »Maribor Zeitung« z dne 5. septembra t. l. odgovarjata dva pekovski mojstra pekovskim pomočnikom v zadevi omejitve nočnega dela v pekarnah, kakor jo predvideva banska naredba z dne 1. maja 1937. — Prvi gospod priznava, da je po sklepu ženevske konvencije v naši sosednji republiki Avstriji res bilo odpravljeno nočno delo, da je od 100 pekarn kršilo 90 ta zakon ter je vsled tega prepoved nočnega dela ostala le na papirju. — Ta trditev ne odgovarja resnici, ker če bi pisec poznal takratno moč strokovne organizacije pomočnikov, bi si ne upal trdit take nezmišelnosti. Da se je tam kršil ta zaščitni zakon pekov, priznavamo, pa ne, da so ga pomočniki odklanjali, temveč je bil pritisk od strani mojstrov in je vsled tega marsikateri pomočnik padel na cesto kot žrtev, ker se je potoževal za svoje pravice. V tem oziru niso pekovski mojstri v Avstriji nič slabši kot pri nas. — V članku se trdi, da se po končani svetovni vojni ni mnogo oziralo na kvaliteto peciva in se je vsled tega nekaj časa upoštevalo zakonite predpise. Tudi to deloma priznavamo ali le v toliko, da se tudi dandanašnje pecivo in kruh ne razlikuje od takratnega, pač pa povdarjamo, da se takrat med pekovskimi mojstri še ni v toliki meri uganjala nelojalna konkurenca, ki je ubila vsak socialni čut v njih, ker je šla na račun pekovskih pomočnikov. V konkurenčni borbi so si mojstri v laseh, ali kadar zahteva pomočnik svoje človečanske pravice, tedaj so si edini in solidarni. Nadalje trdita mojstra, da vodijo mojstri boj za svojo eksistenco. S kom? Morda mislijo, da so pomočniki tisti, ki ogrožajo njihovo eksistenco? Če to trdijo mojstri, potem je to nezmišelnost. Pač pa imajo pomočniki istotako pravico potoževati se za svoje skromne zahteve. Ali Vam naj navedemo, kakšne mezde plačujejo pekovski

mojstri teh kategorij, ki pišejo o borbi za eksistenco? Javnost bi odprla oči, kdo in komu se ogroža eksistenco in kdo je opravičen v prvi vrsti se boriti za svojo skromno eksistenco. One, ki Vam ogrožajo eksistenco, gg. mojstri, bodejte že morali tam iskati, kje so, nikakor pa ne med pomočniki. — Kar se pa tiče dokazov radi zdravstvenega stanja pomočnikov in ali je škodljivo nočno delo človeškemu zdravju, bodo težko odgovorili. — Da je Maribor industrijsko mesto, potrdimo in še nismo tega zanikali, zanikamo pa odločno, da bi bilo mariborsko delavstvo proti omejitvi nočnega dela v pekarnah in je pač to slab argument za vzdrževanje nočnega dela. Kakor sami trdite, da so delavci Vaši najboljši konzumenti, kar Vam tudi pritrdimo. Tudi Vaše stališče, gg. mojstri, napram omejitvi nočnega dela je napačno, ker če so delavski konzumenti dobro došli, čakaj potem borba proti skromnim zahtevam svojih pomočnikov. Ali niso ravno tako delavci?

Pravite, da gostilničarji zahtevajo ohlajeno pecivo, ker je Maribor tujskoprometno mesto. Na eni strani trdite, da hočejo konzumenti prav sveže pecivo, na drugi strani pa ohlajeno. Ali tujci, ki prihajajo v Maribor, ne pridejo radi peciva, ker se do danes sigurno noben tujec v Mariboru ni od gladu umrl, najmanj pa radi peciva, če je bilo prevročje ali preveč ohlajeno.

Gg. pekovski mojstri, to Vam povemo, da so Vaši argumenti preslabi, da bi zamogli javnosti dokazati, da je banska naredba nepravilna in da ste opravičeni pekovski pomočnike vpreči v nočno delo. — Če to trdite, potem ste bolj reakcionarni, kakor Vaši predniki pred 50. leti.

Borba za odpravo nočnega dela bo šla naprej in trajala tako dolgo, dokler ne bo odpravljeno protinaravno nočno delo v pekarnah, ta kulturna sramota moderne dobe.

Maribor

Premeščeni profesorji: Bertonec iz Maribora v Šibenik, Bezjak iz Senja v Maribor, Dobrovolj iz Ljubljane v Maribor, Karba iz Maribora v Celje, Novak V. iz Maribora v Mursko Soboto, Penko A. iz Ljubljane v Maribor, Potočnik V. iz Ljubljane v Maribor, Branko R. iz Novega mesta v Maribor, Sevnik R. iz Maribora v Split, Sever S. iz Maribora v Ljubljano, Soudat Marija iz Maribora v Ljubljano, Skaza iz Kočevja v Maribor, Žgur Adela iz Murske Sobot v Maribor, Ločnikar iz Splita v Maribor. Svetka Matekovič iz klasične gimnazije na realno gimnazijo v Mariboru, Tribnik iz klasične gimnazije na realno gimnazijo in Prijatelj Ivan iz učiteljske šole na klasično gimnazijo v Mariboru. Vedeževalke in njihove žrtve. V težkih časih hrepene ljudje po boljši bodočnosti. To hrepenenje je seveda brez pomena, ako si človek ne zna utreti pot v bodočnost. Kdor se uda v usodo in zaupa sreči, najbrž nikoli ne bo prišel na zeleno vejo. Tega se zavedajo socialistično misleči delavci. — Velika masa neukega ljudstva pa ni za boj za boljšo bodočnost, zato si tem raje pusti tako bodočnost prorokovati. Razni prevranci pa spretno izkoriščajo slabost neukega ljudstva. Hodijo po deželi in po mestih ter prerokujejo: iz rok, na karte itd., kakor pač kdo želi. Pri tem dobro žive in če morejo, še kaj izmaknejo. Človek bi dejal, da imajo prav!

Šola je pričela! V srednje šole se je vpisala okroglo 2200 dijakov in dijakin, v meščanske šole pa 1598 učencev in učenek.

Štiri mesece stari otrok, Margita Janžekovič, je te dni nenadoma umrla v tukajšnji splošni bolnici. Zadeva je bila javljena državnemu tožilstvu, ker se domneva, da so otroku dali pred prevozom v bolnico pomotoma napačna zdravila.

Nezgoda. Stavbenik inž. Šlajmer si je minulo sredo na Pohorju zlomil nož.

Smrtna kosa. Umrl je upravitelj III. deške osnovne šole Ivan Lukman. Pogreb se je vršil minulo nedeljo. — V splošni bolnici pa je preminul 53letni viničar Franc Svešek.

Mestni avtobus bo vozil do preklica vsako nedeljo in praznik na Pohorje, ako se bo prijavilo dovolj izletnikov. Cena Din 20.— do odcepa, do Pohorskega doma pa Din 30.—. Prijave sprejema prometna pisarna, Glavni trg, telefon 2275.

Da se prepreči pijančevanje in izgredi vojaških regrutov, se v dnevih od 1. do 3. oktobra 1937 vojaškim obveznikom v Mariboru ne sme točiti in prodajati alkoholnih pijač. Predstojnik mestne policije: Dr. Trstenjak.

Izlet priredi Delavsko pevsko društvo »Enakost« dne 12. septembra v gostilno Koren v Košakih. Vsi prijatelji in ljubitelji petja vljudno vabljeni! Odbor.

Ali si že poravnal naročnino? Ako še ne, izpolni svojo dolžnost!

Misljinje

Primerjava. Za dne 5. septembra je šoštanjsko delavsko pevsko društvo »Cankar« nameravalo prirediti proslavo obstoja petletnice s pevskim festivalom, katerega je pa oblast prepovedala, z motivacijo, da bi se s tem kršil javni red in mir. Na isti dan pa se je vršilo v št. Ilju pri Misljinju takozvano farno »žegnanje«. Na tem žegnanju je pel nož, tekla je kri, trije so težko ranjeni in več lažje ranjenih. Klerikalizem, ki je vzel kultiviranje slovenskega naroda v zakup, tej nalogi ni kos in ji tudi ne bo, kajti mladina, katerega ne mara v klerikalne vrste, dočim se pje-no udeleževanje v drugih kulturnih društvih po sili omejuje, mora duševno propasti in se udaja alkoholizmu. Koliko bi bilo manj nesreč in žalosti, ako bi takozvanih »lepih nedelj« ali »žegnanj« ne bilo, ali pa bi bila na tak dan vsaj prepovedana prodaja alkohola. Še bolj pa bi moramo obelodaniti ob tej priliki, da se vidi, kakšne značaje vzgaja klerikalizem: Ob priliki Jevtičevih petomajskih volitev je med drugimi imel volilni shod pri nas tudi znani bivši poslanec dr. Vošnjak, katerega so klerikalci, zlasti njihova mladina, dejansko napadli in jo le razsodnosti napadanega pripisati, da je odnesel zdravo kožo. To smo povedali zato, da svet vidi in se zamisli nad tem, kam vodi pot naših klerikalnih močotcev. Pa tudi nekaka zveza slovenskih fantov »s kuraž fedrom« ne bo rodila dobrih posledic, kajti »kuraž feder« ne pomeni med slovenskim ljudstvom drugega nego izzivanje, nasilje, nož, kri, namesto kulture srca. (»Kuraž feder« na heimerovskih klobukih je tudi Avstriji prinesel poboji!) To so na kratko nanizane misli o vsiljeni kulturi. Zveza slovenskih fantov

Navadi
svojega otroka
pravočasno na

pravilno nego zob!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Celje

Sporazum med koncesioniranimi političnimi strankami? Ob času tzv. celjskega fantovskega tabora je bilo politično ozračje napeto. Zdelo se je, da se v doglednem času ne bo pomirilo. Pri zadnji zvezi ...

bakljadi pa smo videli korakati v skupnem sprevodu sokole in slovenske fante v krojih. Upamo, da bo sedaj tudi časopisna borba končala.

Otroška ohromelost. Meščansko časopisje poroča, da se v raznih državah loteva otrok nova nalezljiva bolezen, t. zv. otroška ohromelost. Ker se opaža tudi v Celju in ljubljanski okolici te vrste bolezen, je pač priporočljivo, da se zdravstvena oblast za to bolj zainteresira ter pouči neuko ljudstvo o tej nevarni bolezni, da se ne razširi tudi pri nas, kakor v drugih državah.

Pogodbeno mesto politično-upravnega uradnika razpisuje mestna občina. Lastnoročno pisane prošnje je vložiti do vključno 30. septembra pri predsedniku mestnega po-glavarstva celjskega.

Ptuj

Obrtniško predavanje. Ptujski obrtniki bodo imeli dne 11. t. m. ob pol 8. uri zvečer v prosvetni dvorani »Mladike« predavanje o starostnem zavarovanju delavcev in drugih socialnih vprašanjih. Predaval bo s. dr. Reisman in sicer na povabilo obrtnega društva za Ptuj in okolico.

Ruše

Izveček iz kronike ruške tekstilne industrije ali nekaj o priljubljenem gospodu direktorju.

Zelo živahno je bilo takrat, ko se je po malem Beogradu govorilo, da bomo dobili tekstilno industrijo. In zares, dobili smo jo. Nekega deževnega dne smo imeli Rušanci priliko, videti na železniški postaji celo vrsto vagonov natovorjenih s tekstilnimi stroji in drugo v to stroko spadajočo »ropotijo«. Rušanci smo kljub dežju zasledovali ves prevoz od postaje pa do tovarne ...

S to »ropotijo« so se pripeljali tudi gospod direktor. Izgledali so zelo vljudni; saj so se takoj znašli med nami ter počeli prijazno kramljati. Prav posebno z raznimi dekleti. Videti jim je bilo takoj, da niso bili sovražnik nežnega spola.

Ljudje so delali, gradili, preurejevali in končno preuredili staro podrtijo nekdanje Woschnaggove tovarne za nove namene »očeta kapitala« ...

Par mesecev so že hodila brhka dekleta rožnih in veselih lic na delo. Stroji so zapeli svojo pesem. »Majstori« so še tu in tam pritrdjevali kake vijake ter odstranjevali večje nedostatke in hibe strojev. Med

Delavske telovadne enote v Moravski Ostravi pozdravljajo predsednika republike dr. Beneša

Prispela velika izbira jesenskega in zimskega blaga za plašče, obleke, kostume itd.

ČEŠKI MAGAZIN

Po tovarniških cenah!

Krojaške potrebščine!!!!

Maribor, Ul. 10. oktobra

Na drobno!

Na veliko

njimi so hodili s prekrizanimi rokami nad vse prijazni gospod direktor, si ogledovali potek dela, mežikali ženskam ter se jim smehljali.

Toda temu gospodu direktorju sta se včasih zaškrili drobni očesci in se ustavili na kakem brhkem dekletu. To se pravi, da so imeli pač mnogo simpatije do nekaterih njim podrejenih žensk. Z ženskami so se zelo radi razgovarjali. Včasih so bili celo tako diskretni, da so tu in tam kako žensko povabili v svojo pisarno, kjer so ji za zaklenjenimi vrati obljubili boljšo mezdo...

Tudi drugim delavcem in delavkam so obljubljali, toda le izven pisarne. Nekaj časa so se g. direktor sklicevali na to, da še niso vsi dovolj »izurjeni«, pa da bo že boljše šlo. Delavstvo je potrpežljivo čakalo. Nihče se ni niti malo čudil, ko je gledal, kako so gospod direktor kar iz »lajbelca« izplačevali delavske mezde. Takrat še niso imeli vrečic. Rekli so, da jim niso potrebne. Povprečni zaslužek enega delavca je bil takrat precej lep. Če bi računali v parah, bi smeli trditi, da je en delavec zaslužil tedensko do 3000 par. — In te ogromne mezde so izplačevali »kar tako«, ker delovnega protokola še takrat najbrž niso znali voditi. Čez nekaj časa so gospod direktor le uvideli, da stalno nošenje delavskih »plač« po »lajbelcu« nič kaj ne prija njegovim žepom; zato so se neke sobote pokazali z vrečicami...

Ko so gospod direktor nekega jutra videli, da je delavstvo prišlo na delo, ki se pa ni pričelo, so takoj razumeli, kaj bi to moglo biti. To je bila stavka; gospod direktor so pa rekli da je to »štrajk«. Na vso moč so se gospod direktor trudili z vso vpludnostjo so si prizadevali, da bi nemirno delavstvo pomirili. In res; delavstvo je ostalo mirno še naprej — seveda tudi stroji.

Toda ta ljubeznivi gospod direktor so končno le izpuhtali, kaj bi delavstvu moglo dati novega poguma in veselje do dela. — Kakopak, že zopet ena nova obljuba. Po dvodnevni stavki so izjavili, da so se odločili povišati mezde kar za 100% tako, da ni bilo mogoče več računati v parah. Odslej je znašala tedenska mezda delavca-Italca okrog 60 do 70 Din. (Ta minimum obstoji še danes.)

Končno so ta priljubljeni gospod direktor postali sami nezadovoljni in so — odražali. Delavstvo jim je vedril lic izreklo zadnji pozdrav ter jim želelo srečno pot. Jokale so se le nekatere ženske, ki so jim včasih tožile svoje sode in sodežice in so menda res dobile zato kak povišek, seveda vse diskretno, za zaklenjenimi vrati njihove pisarne...

Literatura

Dobrovoljci — Kladivarji Jugoslavije, založil »Savez ratnih dobrovoljaca« v Ljubljani in Mariboru, 825 strani vel. formata, mnogo slik, stane vezano 145 Din. V času, ko pomotoma radi proslavljajo tiste, ki so se primorani ali prostovoljno vojskovali za Habsburžane, je bila kar dobra misel, da so izdali svoje spomence dobrovoljci, ki so se kakorkoli izognili avstrijski vojski in se borili na strani tistih, katerih zmaga je odločila tudi nastanek Jugoslavije. V knjigi najdemo dobrovoljske spomine iz balkanske vojne in z vseh front, na katerih se je vojevala svetovna vojna. Med temi spomini najdemo imena kakor Vulč, Lovro Klemenčič, Grčar, Habe i. dr., ki so tudi kasneje po prestanih vojnih strahotah dokazali, da so pravilno pojmovali osvobodjenje južnih slovenskih narodov, ker so se borili tudi za socialno osvobodjenje in niso ostali pri samem nacionalizmu.

Če odštejemo nekatere prepatriotične čustvene izlive, vsebuje knjiga mnogo zanimivega, pristrčno in poučno pisanega gradiva iz najodločilnejših let naše zgodovine. Saj najdemo tu spomine, mož, ki niso začeli rohneti proti habsburški Avstriji šele leta 1937. Že s tega stališča je koristno, da se ohrani zgodovina redkih nacionalnih in socialnih revolucionarjev, ki so se morali vedno boriti z oficielnim hura-patriotizmom, ki gleda, da se uveljavlja samo tam in tedaj, ko nese. Žal, da ni s smrtjo Avstrije izemrl tudi patriotizem te sorte, temveč da se je še na široko razbohotil. —r.

Delavski pravni svetovalec

Pravica do nujnega deleža (Maribor).

Vprašanje: Moji starši so z izročilno pogodbo predali posestvo enemu od bratov, dočim so v pogodbi za nas ostale otroke, ki nas je še pet, zapisali le malenkostne zneske, katere je brat prevzel v svojo plačilno obvezo. Brat, ki je prevzel posestvo, je tudi staršem zračunil večjo terjatev na posojilih, tako da je v celoti dobil sam večino vrednosti posestva, dočim smo bili ostali odpravljeni le z malenkostnimi deleži. Ali lahko od staršev, od nosno od brata še kaj zahtevamo na osnovi naše dedne pravice?

Odgovor: Ako so starši še živi, ne morete zahtevati ničesar iz naslova dedščine do njihove smrti. Po njihovi smrti pa boste lahko zahtevali nujni delež, odnosno njegovo dopolnitev. Nujni delež bo pri Vas, če Vas je skupno šest otrok, znašal eno dvanajstino vrednosti posestva in Vam bo brat, ki je prevzel posestvo, moral doplačati to, kar ste dobili manj kot eno dvanajstino. Izročilna pogodba sama se pa more izpremeniti le, ako sta o tem

soglasna oba pogodbenika, to je Vaši starši in Vaš brat.

Gradnja hiše.

Vprašanje: Z nekim stavbenikom sem se dogovoril, da mi bo zgradil hišo, tako da mu plačam deloma takoj v gotovini, deloma pa pozneje v obrokih. Stavbenik mi je obljubil, da mi bo takoj napravil načrt in obračun ter pričel z delom, ni mi pa doslej izročil še niti načrta, niti obračuna; zgradil je le temelje hiše, dočim naprej ne čem delati, češ, da mu jaz ne plačam. Ali sem upravičen zahtevati od njega, da mi hišo zgradi?

Odgovor: Če ste se z Vašim stavbenikom povsem točno dogovorili, da Vam bo zgradil hišo kakor tudi o velikosti in ceni te gradnje ter plačilnih pogojih in o času, v katerem mora biti hiša dograjena, boste lahko stavbenika, če hiše do tega časa ne bo zgradil, tožili na povračilo vse škode, ki jo boste imeli. Zahtevali pa boste lahko s tožbo tudi, da Vam v primernem roku zgradi hišo.

Dobri čevlji dober uspeh

29

2402—61000

Lahki trpežni in najprikladnejši telovadni in športni čevlji. Vel. 35—42 Din 35.—

59

5842—05

Najboljša obutev otrokom za svečanost iz finega laka z usnjanim potplatom i gumasto peto.

59

5892—64828

Otroški čevlji iz najfinejšega laka z trpežnim usnjanim potplatom in lepim okrasom na vezavo.

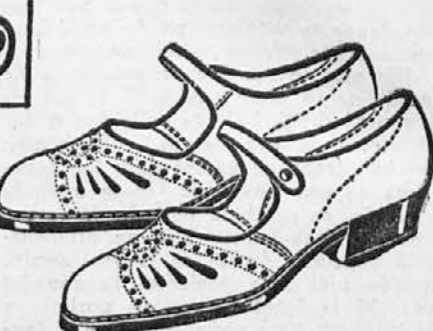
69

6622—44722

Zelo priljubljen in največ zahtevan otroški čevlji iz finega telečjega boksa s trpežnim usnjanim potplatom.

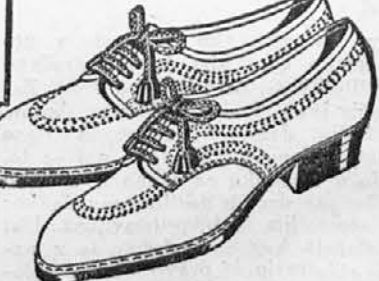
69

4975—46547

Najprikladnejši dekliški usnjeni čevlji z zaponko preko rista.

89

4624—48

Zelo lepi čevlji iz najfinejšega boksa z najnovjšim okrasom in trpežnim usnjanim potplatom za naše mlade gimnazijalke.

Rata

Mladinski vestnik

Zakaj naj piše mladina?

Odkar je pričel v »Delavski Politiki« izhajati »Mladinski vestnik«, se prostor vedno napolni s spisi, poročili in razmotirvanji socialistično misleče mladine. Vse meščanske stranke in njihovi listi posvečajo mladini veliko pozornost. Toda ti listi obračajo pozornost mladine vse kam drugam, kakor bi bilo treba, in zato je naloga socialističnega gibanja, da da mladini v svojih vrstah pravo mesto in ji omogoči, da povzdigne svoj glas. Dvojne važnosti so spisi, ki jih napiše mladina sama za svoj »Mladinski vestnik«: Mlad človek, ki piše, je prisiljen, da o teh stvarih tudi razmišlja, predno kaj napiše. S tem pa postaja že zaveden, zaveden sodrug pa tudi išče izhoda iz sedanjosti v bodočnost. Zato pa, mladina, pero

v roko. Kdor piše razmišlja, kdor razmišlja, ve kam spada! Drugič pa se moramo zavedati, da kar kdo napiše v »Mladinski vestnik« »Delavske Politike«, berejo tudi drugi. Tako spozna mladina, da živi v naši domovini tisoč in tisoč fantov in deklet, ki trpijo in se borijo. S tem se mladina medsebojno spoznava in utrjuje v prepričanju, da jo je mnogo. — Zato dopisujemo, posebno pa pošiljamo poročila o delovanju naših društev, z izletov in prireditve. — Matej.

Upravni odbor radniške kuhinje rudnika Bakoviči kot Kiseljaka, Bosna, sprejme s 15. septembrom starejšo, dobro kuharico. Ponudbe na naslov: Uprava odbora radniške kuhinje rudnika Bakoviči, Bosna,

Stroje, kovine, vsakovrstno železo, uporabljivo in neuporabljivo plačam po najvišjih dnevnih cenah

Justin Gustinčič - Maribor

nakup in prodaja vsakovrstnih železnih predmetov

Okove za stavbe, apno, cement, beton-železo, traverze ter vso železnino in ves gradbeni material, kupite ugodno in po zelo nizkih cenah v veletrgovini

ANDRAŠIČ - MARIBOR

Za gostilne: porcelan, emailirana in lito-železna posoda, kozarce in steklenice ne kupite nikjer ceneje, kakor v oddelku za kuhinjsko opremo firme

ANDRAŠIČ - MARIBOR

Sladki vinski mošt

toči izletniška gostilna na Grižu, Oset, Rožpoh, Letovišče. Prvovrstna prehrana. Prenosišče.